

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN PAUS BENEDICTUS XVI EN OECUMENISCH PATRIARCH BARTHOLOMEOS I

“Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt, laten wij juichen en ons verheugen”. (Ps. 118,24)

De broederlijke ontmoeting die wij, Benedictus XVI, Paus van Rome, en Bartholomeos I, Oecumenisch Patriarch, hadden, is het werk van God, en in zekere zin een gave die van Hem komt. Wij danken de Gever van alle goed die ons nogmaals in staat stelt, om in gebed en wederzijdse uitwisseling, onze vreugde te uiten over de broederband die wij voelen en over onze verbintenis een volledige gemeenschap te bekomen. Deze verbintenis nemen wij op ons door de wil van onze Heer en onze eigen verantwoordelijkheid als Herder in de Kerk van Christus. Moge onze ontmoeting een teken zijn en een aanmoediging voor ons om dezelfde gevoelens te hebben en dezelfde broederlijke houding van samenwerking en eenheid in naastenliefde en in waarheid. De Heilige Geest zal ons helpen de grote dag voor te bereiden van het herstel van de totale eenheid, wanneer en zoals het God zal behagen. Dan zullen wij ons kunnen verheugen en waarlijk lof zingen.

1. Wij hebben met grote dankbaarheid de door de Heer gezegende ontmoetingen van onze eerbiedwaardige voorgangers ter sprake gebracht, die aan de wereld getoond hebben hoe dringend noodzakelijk deze eenheid is en die veilige paden hebben uitgetekend om er te geraken, in dialoog, gebed en dagelijks kerkelijk leven. Paus Paulus VI et Patriarch Athenagoras I, ontmoetten elkaar als pelgrims te Jeruzalem op de plaats waar Christus gestorven is en verrezen voor het heil van de wereld, en zagen elkaar terug, hier in Phanar en in Rome. Zij lieten ons een gezamenlijke verklaring na die nog altijd haar waarde heeft en waarin zij benadrukten dat ware dialoog der naastenliefde de basis moet zijn van alle betrekkingen tussen de personen en de Kerken zelf, *“ingeworteld moet zijn in een onvoorwaardelijke trouw aan de enige Heer Jezus Christus in wederzijds respect voor de eigen tradities van elkaar.”* (Tomos Agapis, 195) Wij zijn de uitwisselingen van bezoeken tussen Zijne Heiligheid Paus Johannes Paulus II en Zijne Alheiligheid Dimitrios I niet vergeten. Het is immers tijdens het bezoek van Paus Johannes Paulus II, zijn eerste oecumenisch bezoek, dat de oprichting werd aangekondigd van een gemengde Commissie voor een theologisch dialoog tussen de Roomse Katholieke Kerk en de Orthodoxe Kerk. Deze

commissie verenigt onze Kerken met als doel de volledige eenheid te herstellen.

Wat de relaties betreft tussen de Kerk van Rome en die van Konstantinopel, mogen wij de plechtige kerkelijke verklaring niet over het hoofd zien die de oude verbanningen naar de vergeethoek duwde, banvloeken die de betrekkingen tussen onze Kerken gedurende eeuwen negatief beïnvloed hebben. Wij hebben de positieve gevolgen van deze daad nog niet ten volle benut voor onze opgang naar de volledige eenheid, waartoe deze gemengde Commissie een belangrijke bijdragen moet leveren. Wij roepen onze gelovigen op om actief deel te nemen aan deze taak, door het gebed en door belangrijke signalen.

2. Tijdens de plenaire zitting van de gemengde Commissie voor de theologische dialoog die onlangs in Belgrado plaats vond en die door de Servische Orthodoxe Kerk warm onthaald werd, hebben wij onze diepe vreugde geuit over het hernemen van deze theologische dialoog. Na een onderbreking van enkele jaren, omwille van verschillende moeilijkheden, kon de Commissie weer bijeenkomen in een geest van vriendschap en samenwerking. Met het thema "*Verzoening en gezag in de Kerk*" op plaatselijk niveau, zowel als regionaal en universeel, begon zij aan de studie over de kerkelijke en canonieke gevolgen van de sacramentele natuur van de Kerk. Zo kan men enkele van de principiële kwesties aanroeren die nog omstreden zijn. Wij zijn vast besloten om, zoals in het verleden, het werk onophoudelijk te steunen dat aan deze Commissie is toevertrouwd en wij zullen haar leden met ons gebed begeleiden.
3. Als Herders, hebben wij eerst en vooral nagedacht over de opdracht het Evangelie uit te dragen naar de wereld van vandaag. Deze opdracht, "*Ga dus op weg en maak alle volkeren tot mijn leerlingen*" (Mat. 28, 19) is vandaag de dag actueler en noodzakelijker dan ooit, zelfs in de traditioneel christelijke landen. Wij kunnen ook de opgang van de verwereldlijking, het relativisme, zelfs het nihilisme niet ontkennen, vooral in de westerse wereld. Dit alles maakt een vernieuwde en krachtige aankondiging van het Evangelie noodzakelijk, aangepast aan de beschaving van onze tijd. Onze tradities vormen voor ons een patrimonium dat voortdurend moet worden gedeeld, aangeboden en geactualiseerd. Daarom moeten wij onze samenwerking opdrijven evenals onze gezamenlijke getuigenis voor alle naties.

4. Wij hebben de opgang van de Europese Unie als positief ervaren. Zij die dit groot initiatief genomen hebben moeten ook alle aspecten in beschouwen nemen die raken aan de menselijke persoonlijkheid en aan zijn onvervreembare rechten, vooral wat de godsdienstvrijheid betreft, getuige en waarborg voor de eerbied van elke andere vrijheid. In elk initiatief tot eenmaking, moeten de minderheden beschermd worden, met hun culturele tradities en hun godsdienstige eigenheden. In Europa moeten wij onze krachten bundelen om, naast het openstaan voor andere godsdiensten en hun bijdrage tot de cultuur, onze wortels, tradities en waarden te bewaren, om de eerbied voor de geschiedenis te verzekeren, en om bij te dragen aan de cultuur van het toekomstige Europa, aan de kwaliteit der menselijke relaties op elk niveau. In die context is het normaal te herinneren aan de oude getuigenissen en het illustere christelijke patrimonium van de grond waar wij nu samenkomen, te beginnen met wat ons het Boek der Handelingen der Apostelen zegt in de figuur van de Heilige Paulus, Apostel der naties. Op deze grond, kwamen de boodschap van het Evangelie en de oude culturele tradities terug samen. Dit oord, dat zoveel bijgedragen heeft aan de christelijke erfenis die ons gemeen is, blijft actueel en zal in de toekomst nog vruchten afwerpen voor de evangelisatie en de eenheid.
5. Onze blik is gericht op die oorden in de wereld van vandaag, waar christenen leven en op de moeilijkheden die zij moeten trotseren, vooral de armoede, de oorlogen en het terrorisme, maar ook de verschillende vormen van uitbating van de armen, de uitgewekenen, de vrouwen en de kinderen. Wij moeten samen actie ondernemen voor de eerbied voor de mensenrechten, voor elk menselijk wezen, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, voor de economische, sociale en culturele ontwikkeling. Onze theologische en ethische tradities kunnen een stevige basis aanbieden voor verkondiging en gezamenlijke actie. Wij willen voor alles stellen dat het doden van onschuldige mensen in naam van God een belediging is tegenover Hem en tegenover de menselijke waardigheid. Wij moeten ons allemaal verbinden voor een vernieuwde dienstbaarheid tegenover de mens en voor de verdediging van het menselijk leven, van elk menselijk leven.

Wij zijn diep bekommerd om de vrede in het Middenoosten, waar onze Heer gewoond heeft, geleden heeft, en gestorven is en verrezen, en waar sinds vele eeuwen, heel wat christelijke broeders leven. Wij verlangen vurig naar een herstel van de vrede op deze aarde, en wij hopen dat het broederlijk samenleven tussen

de verschillende bevolkingsgroepen, tussen de Kerken en tussen de verschillende godsdiensten terug een feit mag worden. Daarom moedigen wij meer directe contacten aan tussen de christenen en een interreligieuze dialoog, oprecht en loyaal, om te strijden tegen elke vorm van geweld en discriminatie.

6. Wij willen nu onze bezorgdheid uitspreken over de grote gevaren voor ons milieu en de negatieve gevolgen voor de mensheid en de gehele schepping, die het gevolg kunnen zijn van een economische en technologische ontwikkeling die geen grenzen aanvaardt. Als geestelijke leiders, beschouwen wij het eveneens als onze plicht de inspanningen aan te moedigen en te steunen die geleverd worden voor het behoeden van Gods schepping en om de toekomstige generaties een aarde na te laten waarop zij nog kunnen leven.
7. Tenslotte gaat onze gedachte uit naar u allen, gelovigen van onze Kerken, waar ook ter wereld, bisschoppen, priesters, diakens, monniken en kloosterzusters, leken, zowel mannen als vrouwen die zich inzetten voor kerkelijke diensten en naar allen die gedoopt zijn. Wij groeten in Christus de andere christenen, verzekeren hun van ons gebed en van onze bereidheid tot dialoog en samenwerking. Met de woorden van de Apostel der heidenen, groeten wij u allen: *“Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus”* (2 Kor. 1-2)

+ Benedictus XVI

+ Bartholomeos I